

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання
зловживанням на оптових енергетичних ринках

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. Частину першу статті 7 Закону України "Про Антимонопольний комітет України" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 50, ст. 472 із наступними змінами) доповнити пунктом 11¹ такого змісту:

"11¹) за заявами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, проводити розслідування з метою виявлення порушень законодавства у сфері захисту економічної конкуренції на ринках електричної енергії та природного газу".

2. У Законі України "Про альтернативні джерела енергії" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 24, ст. 155 із наступними змінами):

1) в абзаці четвертому частини другої статті 9¹ слова "трьох років" замінити словами "чотирьох років";

2) у пункті "а" частини третьої статті 9⁴:

абзац третій викласти в такій редакції:

"на рівні 0,975 – для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з енергії вітру на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах), що введені в експлуатацію з 1 січня 2020 року по 30 червня 2023 року";

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"на рівні 0,825 – для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з енергії вітру на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах), що введені в експлуатацію з 1 липня 2023 року".

У зв'язку з цим абзаци четвертий – десятий вважати відповідно абзацами п'ятим – одинадцятим.

3. В абзаци шостому частини сьомої статті 30 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 34, ст. 343 із наступними змінами) слова і цифри "до 31 грудня 2022 року" замінити словами і цифрами "до 31 грудня 2024 року".

4. У Законі України "Про ринок природного газу" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 27, ст. 234 із наступними змінами):

1) у статті 1:

а) у частині першій:

доповнити пунктами 5³, 10¹ та 14⁴ такого змісту:

"5³) газовидобувне підприємство – суб'єкт господарювання, що здійснює видобуток (виробництво) природного газу, низьковуглецевих газів та газів з відновлюваних джерел енергії";

"10¹) інсайдерська інформація на ринку природного газу – неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку природного газу, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну відповідно до одного або декількох оптових енергетичних продуктів";

"14⁴) критична енергетична інфраструктура – об'єкти енергетики, що є необхідними для забезпечення життєво важливих для суспільства функцій, безпеки та добробуту населення, виведення з ладу або руйнування яких матиме істотний вплив на національну безпеку та оборону, навколишнє природне середовище та може призвести до значних фінансових збитків і людських жертв, які були віднесені до критичної інфраструктури в порядку, визначеному законодавством";

пункт 16 викласти в такій редакції:

"16) об'єкти газової інфраструктури – виробничі об'єкти та установки газовидобувних підприємств, газотранспортні системи, газорозподільні системи, газосховища, установка LNG";

доповнити пунктами 22¹ і 23¹ такого змісту:

"22¹) планова недоступність установок – планове виведення об'єктів газової інфраструктури та установок з роботи внаслідок запланованого ремонту, технічного обслуговування та з інших причин";

"23¹) позапланова недоступність установок – виведення об'єктів газової інфраструктури та установок в аварійний ремонт, а також внаслідок інших непередбачуваних обставин";

пункт 39 викласти в такій редакції:

"39) суб'єкт ринку природного газу – оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, замовник, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник, газовидобувне підприємство, споживач";

доповнити пунктом 49 такого змісту:

"49) чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури (далі – чутлива інформація) – інформація, несанкціоноване розкриття якої може призвести до пошкодження або знищення об'єктів критичної інфраструктури";

б) частину другу викласти в такій редакції:

"2. Терміни "оптовий енергетичний ринок", "оптові енергетичні продукти", "особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами", "учасник оптового енергетичного ринку" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг". Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України "Про нафту і газ", "Про трубопровідний транспорт" та інших законах України";

2) абзац перший частини першої статті 2 доповнити словами і цифрами "Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку та рішень Ради міністрів Енергетичного Співтовариства";

3) у статті 4:

а) у частині третій:

доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

"1¹) реєстрація суб'єктів ринку природного газу, які здійснюють або мають намір здійснювати діяльність на оптовому енергетичному ринку, у порядку, затвердженому Регулятором";

пункт 20 викласти в такій редакції:

"20) затвердження форм звітності суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку), а також порядку їх заповнення і подання";

доповнити пунктами 21¹, 22¹ та 29² такого змісту:

"21¹) визначення вимог та надання рекомендацій щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства та рекомендацій Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів;

виявлення в діях учасників оптового енергетичного ринку ознак зловживання на оптовому енергетичному ринку";

"22¹) моніторинг поведінки на ринку та господарсько-торговельної діяльності суб'єктів ринку природного газу щодо операцій, які стосуються оптових енергетичних продуктів, з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку природного газу";

"29²) визначення вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації суб'єктами ринку природного газу (учасниками оптового енергетичного ринку), а також особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами";

б) пункти 1, 3–5 частини п'ятої викласти в такій редакції:

"1) запитувати та отримувати інформацію, яка є необхідною для належного виконання ним своїх функцій, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку), осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, інших учасників оптового енергетичного ринку";

"3) ініціювати і проводити розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку відповідно до Закону України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг";

4) видавати рішення, обов'язкові для виконання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку);

5) накладати санкції на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку), які порушили свої обов'язки відповідно до цього Закону та інших актів законодавства";

4) доповнити статтею 9¹ такого змісту:

"Стаття 9¹. Реєстрація суб'єктів ринку природного газу

1. Здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами мають право виключно особи, які зареєстровані як учасники оптового енергетичного ринку в порядку, затвердженому Регулятором";

5) частину другу статті 13 доповнити пунктом 6 такого змісту:

"б) надавати стороні, з якою укладено договір про постачання/купівлю-продаж природного газу, інформацію про сумарну номінальну потужність свого газового обладнання, якщо технічна спроможність такого обладнання може забезпечити споживання газу в обсязі 600 ГВт·год на рік та вище";

б) у статті 17:

а) назву після слова "збереження" доповнити словами "та надання";

б) доповнити частинами третьою і четвертою такого змісту:

"3. Учасники оптового енергетичного ринку, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії зобов'язані надавати Регулятору інформацію про господарсько-торговельні операції на оптовому енергетичному ринку, що стосуються оптових енергетичних продуктів, включаючи пропозиції (заявки).

Учасник оптового енергетичного ринку надає таку інформацію через адміністратора передачі даних або самостійно, якщо він набув статусу адміністратора передачі даних у порядку, встановленому Регулятором. У разі надання такої інформації адміністратору передачі даних та/або торговому репозиторію зобов'язання учасника оптового енергетичного ринку щодо подання такої інформації вважається виконаним.

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для видобутку/виробництва, зберігання, транспортування або споживання природного газу, про потужність та використання установок LNG, включаючи планову та позапланову недоступність таких установок.

4. Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність надання та оприлюднення інформації, визначеної цією статтею";

7) статтю 34 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний мати систему спостереження за розподілом потужності газотранспортної системи, за результатами функціонування якої повідомляти Регулятору у визначеному ним порядку невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, про операції щодо розподілу потужності, щодо яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією або мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку природного газу.

Оператор газотранспортної системи є особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, а також є адміністратором передачі даних та адміністратором платформи інсайдерської інформації.

Оператор газотранспортної системи призупиняє виконання функцій адміністратора передачі даних та адміністратора платформи інсайдерської інформації у разі невідповідності вимогам, встановленим Регулятором до таких адміністраторів, на підставі рішення Регулятора про таку невідповідність. Поновлення виконання функцій адміністратора передачі даних та адміністратора платформи інсайдерської інформації здійснюється

після усунення невідповідностей, що стали підставою для призупинення виконання функцій”;

8) статтю 35 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний мати систему спостереження за балансуванням, за результатами функціонування якої повідомляти Регулятору у визначеному ним порядку невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, про операції щодо балансування, щодо яких існують обгрунтовані підстави вважати, що вони здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією або мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку природного газу. У зв'язку з цим оператор газотранспортної системи вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу”;

9) главу 4 доповнити статтею 36¹ такого змісту:

"Стаття 36¹. Професійна таємниця

1. Будь-яка конфіденційна інформація, отримана, передана або якою здійснювався обмін відповідно до цього Закону, підпадає під режим збереження професійної таємниці, встановлений цією статтею.

2. Обов'язок дотримання професійної таємниці поширюється на:

1) голову та членів Регулятора, працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора, інших осіб, які працюють або працювали в Регуляторі, Голову та державних уповноважених Антимонопольного комітету України, працівників Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень, працівників апарату Антимонопольного комітету України, інших осіб, які працюють або працювали в системі органів Антимонопольного комітету України, Голову та членів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, працівників її центрального апарату та територіальних органів, інших осіб, які працюють або працювали в системі органів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, працівників інших органів державної влади та державних установ, що отримують конфіденційну інформацію відповідно до положень цього Закону;

2) аудиторів, експертів, спеціалістів, які призначені та/або залучаються у будь-який спосіб Регулятором, Антимонопольним комітетом України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, що отримують конфіденційну інформацію відповідно до положень цього Закону.

3. Конфіденційна інформація, яка була отримана особами, зазначеними в частині другій цієї статті, у зв'язку з виконанням своїх обов'язків, не може бути передана будь-яким іншим особам або органам, крім випадків, якщо така передача здійснюється з метою виконання такими особами їхніх законних повноважень.

4. Регулятор, Антимонопольний комітет України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, інші органи чи особи, які отримують конфіденційну інформацію відповідно до положень цього Закону, можуть використовувати таку інформацію лише для виконання своїх повноважень, передбачених законом. Інші органи та особи можуть використовувати таку інформацію для виконання своїх повноважень у рамках розгляду адміністративних чи судових справ. Органи, що отримують конфіденційну інформацію, можуть використовувати її для інших цілей, за умови отримання відповідної згоди Регулятора, Антимонопольного комітету України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, органів та осіб, які її надали.

5. Положення цієї статті не позбавляють органи державної влади можливості обмінюватися конфіденційною інформацією або передавати її відповідно до вимог законодавства, за умови що така інформація не була отримана від регулюючих органів іноземних держав, установ Енергетичного Співтовариства, Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів";

10) розділ IV доповнити главою 10 такого змісту:

"Глава 10. Запобігання зловживанням на ринку природного газу

Стаття 57¹. Обмеження щодо поводження з інсайдерською інформацією на ринку природного газу

1. Інсайдерською інформацією, зокрема, є:

1) інформація, яка має бути оприлюднена відповідно до цього Закону, кодексів газотранспортної системи та газосховищ, інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, та згідно з умовами договорів, оскільки така інформація до моменту її оприлюднення може справляти вплив на ринкові ціни;

2) інформація про потужності та використання потужностей установок, призначених для видобутку/виробництва, зберігання, транспортування або споживання природного газу, або про потужності та використання установок LNG, включаючи планову або позапланову недоступність цих установок (для установок з встановленою потужністю, визначеною Регулятором);

3) інша інформація, що може бути використана суб'єктами ринку природного газу для прийняття рішень щодо вчинення правочинів або подання пропозицій про вчинення правочинів, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, перелік якої визначається Регулятором.

Інформація вважається точною, якщо вона визначає набір обставин, які існують або існування яких можна обґрунтовано очікувати, або подію, яка настала або настання якої можна обґрунтовано очікувати, та є достатньо

конкретною, щоб давати змогу робити висновки про можливий вплив такого набору обставин або події на ціни відповідно до оптових енергетичних продуктів.

2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією, забороняється:

1) вчиняти або намагатися вчиняти прямо чи опосередковано на власну користь або на користь інших осіб правочини, які є оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, яких стосується інсайдерська інформація, з використанням інсайдерської інформації;

2) розголошувати, передавати інсайдерську інформацію або надавати доступ до неї іншим особам (крім розкриття інсайдерської інформації в межах виконання професійних, трудових (службових) обов'язків та в інших випадках, передбачених законом);

3) на основі інсайдерської інформації надавати рекомендації щодо вчинення правочинів, які є оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, яких стосується така інформація.

3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на осіб, які володіють інсайдерською інформацією, а саме на:

1) осіб, які входять до складу органів управління учасника оптового енергетичного ринку;

2) осіб, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі учасника оптового енергетичного ринку;

3) осіб, які мають доступ до такої інформації у зв'язку з виконанням професійних, трудових (службових) обов'язків;

4) осіб, які отримали доступ до інсайдерської інформації внаслідок вчинення неправомірних дій;

5) осіб, які знають або мали знати, що інформація є інсайдерською;

6) осіб, які беруть участь у прийнятті рішень про здійснення господарсько-торговельних операцій від імені юридичної особи, що володіє інсайдерською інформацією.

4. Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані ефективно та своєчасно оприлюднювати наявну в них інсайдерську інформацію про господарську діяльність чи об'єкти, що належать та/або підконтрольні відповідному учаснику ринку, його материнській компанії чи пов'язаному з ним суб'єкту господарювання, або про об'єкти, за операційну діяльність яких повністю чи частково відповідає такий учасник ринку чи суб'єкт господарювання. Таке оприлюднення (розкриття) передбачає оприлюднення інформації про потужність та використання об'єктів для виробництва, зберігання, споживання або транспортування природного газу, а також про потужність та використання установок LNG, у тому числі заплановану чи незаплановану недоступність таких об'єктів.

Вимоги щодо оприлюднення (розкриття) інсайдерської інформації визначаються Регулятором.

5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний забезпечити функціонування платформи інсайдерської інформації для розкриття інсайдерської інформації про ринок природного газу відповідно до порядку, затвердженого Регулятором.

6. Положення частин другої і третьої цієї статті не застосовуються до:

1) правочинів (операцій), здійснених під час виконання зобов'язань із купівлі/продажу відповідно до оптових енергетичних продуктів, якщо ці правочини (операції) є результатом укладення торговельних операцій із купівлі-продажу або подання пропозицій на купівлю-продаж відповідно до оптових енергетичних продуктів, до моменту отримання доступу (володіння) до інсайдерської інформації. Учасник оптового енергетичного ринку зобов'язаний не здійснювати будь-яких змін у таких правочинах (операціях) щодо ціни, умов розрахунків та штрафних санкцій, обсягу, строків та інших умов переходу права власності на природний газ або вибіркове відкликання заявок на купівлю-продаж відповідно до оптових енергетичних продуктів після отримання доступу до інсайдерської інформації;

2) правочинів (операцій), здійснених суб'єктами господарювання, які провадять діяльність з видобутку (виробництва) природного газу, операторами газосховищ або операторами установок LNG (імпортерами), за умови існування хоча б одного з таких випадків:

а) правочини (операції) здійснені виключно з метою покриття фізичних витрат внаслідок незапланованих збоїв у системах/установках видобутку (виробництва) природного газу, оскільки такі порушення в роботі систем/установок можуть призвести до неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань, і лише в обсягах таких фізичних витрат. Таке звільнення застосовується, якщо відсутні інші активи, за рахунок яких можливо покрити такі фізичні втрати, або можливість їх покриття за рахунок послуг балансування оператора газотранспортної системи;

б) правочини (операції) здійснені за погодженням (у рамках договорів) з оператором газотранспортної системи з метою забезпечення безпечної та безперебійної роботи газотранспортної системи.

Відповідна інформація, що стосується зазначених правочинів (операцій), невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня з дня їх вчинення (здійснення), надсилається Регулятору учасниками оптового енергетичного ринку.

Таке звільнення застосовується на період неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань внаслідок незапланованих збоїв у системах/одинацях видобутку (виробництва);

3) учасників оптового енергетичного ринку, які діють відповідно до законодавства у разі виникнення надзвичайної ситуації або якщо відповідальні органи державної влади втрутилися в ринкові механізми з метою забезпечення безпеки постачання, а ринкові механізми були повністю чи частково тимчасово призупинені.

Відповідна інформація оприлюднюється органом, уповноваженим на прийняття рішень у разі виникнення надзвичайних ситуацій, у тому числі на офіційному веб-сайті такого органу державної влади.

7. Не забороняється поширення інсайдерської інформації з метою здійснення професійної журналістської або творчої діяльності, за умови дотримання вимог законодавства у сфері медіа, крім випадків:

1) якщо особа прямо чи опосередковано отримує перевагу або матеріальну вигоду від поширення такої інформації;

2) якщо розкриття або поширення такої інформації здійснюється з метою введення в оману учасників оптового енергетичного ринку щодо попиту та пропозиції або цін, які сформувалися на оптовому енергетичному ринку.

8. Інформація про власні торговельні стратегії та/або торговельні плани суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку) не вважається інсайдерською інформацією, крім випадків, якщо така інформація підлягає оприлюдненню відповідно до цього Закону.

9. Учасник оптового енергетичного ринку виключно під свою відповідальність може відтермінувати опублікування інсайдерської інформації з метою уникнення шкоди, яка може бути заподіяна законним інтересам такого учасника, якщо одночасно виконуються такі умови:

1) таке відтермінування не вводить в оману громадськість та учасників ринку;

2) конфіденційність такої інформації належним чином забезпечена;

3) на основі такої інформації не приймаються рішення щодо здійснення торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку.

У такому разі учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати Регулятору таку інсайдерську інформацію з обґрунтуванням відтермінування її опублікування.

10. Учасник оптового енергетичного ринку може відтермінувати розкриття інсайдерської інформації щодо захисту критичної енергетичної інфраструктури, а також оцінки необхідності посилення її захисту, якщо вона класифікується як чутлива інформація щодо захисту критичної енергетичної інфраструктури. У такому разі учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати Регулятору таку інформацію разом з обґрунтуванням відтермінування розкриття.

Стаття 57². Маніпулювання на ринку природного газу

1. Здійснення маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку природного газу забороняється.

2. Маніпулюванням на ринку природного газу є:

1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень іншим суб'єктам ринку природного газу на вчинення оптових енергетичних продуктів, які:

створюють оманливі сигнали для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін на оптовому енергетичному ринку; або

формують ціни для оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, крім випадків, якщо особа або особи, які діють спільно, що уклали угоду (договір) з купівлі-продажу або подали пропозицію на купівлю-продаж відповідно до оптового енергетичного продукту, доведуть, що вони діють на законних підставах, або якщо операція чи заявка на торгівлю відповідає загальноприйнятим практикам на оптовому енергетичному ринку; або

передбачають використання чи спробу використання фіктивного засобу або будь-якої іншої форми введення в оману чи зловживання довірою, що створюють або можуть створити оманливі сигнали для попиту та/або для пропозиції, або щодо ціни на оптові енергетичні продукти на ринку природного газу;

2) розкриття або поширення недостовірної інформації через медіа, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб, яке дає неправдиві або оманливі сигнали для попиту та/або для пропозиції, або для формування цін відповідно до оптових енергетичних продуктів.

3. Спробою маніпулювання на ринку природного газу є дії, вчинені з наміром:

1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень іншим суб'єктам ринку природного газу на вчинення правочинів, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами, а також вчинення будь-яких інших дій з метою:

створення оманливих сигналів для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін для оптових енергетичних продуктів; або

формування ціни для оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, крім випадків, якщо особа, яка уклала угоду (договір) з купівлі-продажу або подала пропозицію на купівлю-продаж відповідно до оптового енергетичного продукту, доведе, що вона діє на законних підставах, або якщо операція чи заявка на торгівлю відповідає загальноприйнятим практикам на оптовому енергетичному ринку; або

використання фіктивного засобу або будь-якої іншої форми введення в оману чи зловживання довірою, що створюють або можуть створити оманливі

сигнали для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін відповідно до оптових енергетичних продуктів на ринку природного газу;

2) поширення інформації через медіа, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб, що створює або може створити оманливі сигнали для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін відповідно до оптових енергетичних продуктів.

4. Регулятор затверджує невичерпний перелік практик, які можуть бути маніпулюванням чи спробою маніпулювання на оптовому енергетичному ринку.

Стаття 57³. Запобігання зловживанням під час продажу природного газу на організованих товарних ринках

1. Особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, зобов'язана повідомляти Регулятора невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, у разі появи обґрунтованих підстав вважати, що операції здійснювалися з порушенням встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку природного газу.

З цією метою особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, має створити та підтримувати ефективні організаційні заходи, механізми (зокрема систему спостереження) та процедури для виявлення порушень на організованому торговельному майданчику.

Регулятор встановлює вимоги до обсягу інформації про операції відповідно до оптових енергетичних продуктів, які здійснюються на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних аукціонах, торгових платформах, та порядок її надання особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу";

11) у статті 59:

а) частину другу доповнити пунктами 16 і 17 такого змісту:

"16) зловживання на оптовому енергетичному ринку, а саме:

а) порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

б) маніпулювання та спроби маніпулювання на ринку природного газу;

в) нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням вимог, встановлених для розкриття такої інформації;

17) здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку";

б) у частині четвертій:

у пункті 5:

абзац перший викласти в такій редакції:

"5) від 3000 до 100 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу";

доповнити підпунктом "е" такого змісту:

"е) за здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку";

доповнити пунктами 5¹ і 5² такого змісту:

"5¹) до 27 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу:

а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

б) за маніпулювання на ринку природного газу;

5²) до 2 700 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу, – за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням вимог, встановлених для розкриття такої інформації";

пункт 6 викласти в такій редакції:

"6) від 20 до 900 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу, за порушення, передбачені пунктом 5 цієї частини";

доповнити абзацами двадцять другим і двадцять третім такого змісту:

"Штрафи, передбачені цією статтею, мають бути ефективними, стримуючими та пропорційними, а їх розмір має відповідати виду, тривалості та тяжкості порушення, завданій споживачам шкоді та потенційній вигоді від торгівлі з використанням інсайдерської інформації, маніпулювання або спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку.

Незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого пунктами 5¹ і 5² цієї частини, розмір штрафу, який накладається на учасника оптового енергетичного ринку, не може перевищувати 10 відсотків його

річного доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на ринку природного газу";

в) абзац перший частини шостої викласти в такій редакції:

"6. Рішення Регулятора про застосування санкцій за правопорушення, передбачені цією статтею, приймається у 30-денний строк з дня складення акта перевірки чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку".

5. У Законі України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 51, ст. 833 із наступними змінами):

1) доповнити статтею 2¹ такого змісту:

"Стаття 2¹. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) адміністратор передачі даних – учасник оптового енергетичного ринку або юридична особа, яка на підставі договору про передачу даних з учасником оптового енергетичного ринку відповідає за збір, агрегацію та подання Регулятору інформації про здійснені учасником оптового енергетичного ринку господарсько-торговельні операції відповідно до оптових енергетичних продуктів;

2) адміністратор платформи інсайдерської інформації – юридична особа, що створює та адмініструє платформу інсайдерської інформації, на якій учасники оптового енергетичного ринку розміщують (оприлюднюють) на підставі договору інсайдерську інформацію, що підлягає розкриттю такими учасниками;

3) зловживання на оптовому енергетичному ринку – порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації, маніпулювання та спроби маніпулювання на ринку електричної енергії та/або природного газу, нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням вимог, встановлених для розкриття такої інформації, здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку;

4) оптовий енергетичний ринок – будь-який ринок, на якому здійснюються операції з торгівлі відповідно до оптових енергетичних продуктів;

5) оптові енергетичні продукти – договори (угоди) незалежно від місця та часу їх укладення, зокрема:

договори купівлі-продажу електричної енергії або природного газу;

деривативні контракти, базовим активом яких є електрична енергія або природний газ;

договори про передачу електричної енергії або транспортування природного газу, доступ до пропускної спроможності/розподілу потужності;

деривативні контракти щодо передачі електричної енергії або транспортування природного газу, доступу до пропускної спроможності/розподілу потужності;

договори про постачання або розподіл електричної енергії та/або природного газу кінцевим споживачам з сумарною номінальною потужністю споживання установок споживача, що забезпечує технічну спроможність споживання електричної енергії або газу в обсязі 600 ГВт·год на рік та вище;

б) особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, – особа, що здійснює організацію укладення та/або укладення правочинів, які є оптовими енергетичними продуктами, в інтересах інших учасників оптового енергетичного ринку, зокрема на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних аукціонах, торгових платформах, відповідно до вимог законодавства;

7) платформа інсайдерської інформації – інформаційна система, що забезпечує учасникам оптового енергетичного ринку можливість розміщення (оприлюднення) інсайдерської інформації, що підлягає розкриттю учасниками оптового енергетичного ринку в порядку, затвердженому Регулятором;

8) учасник оптового енергетичного ринку – будь-яка особа, яка здійснює укладання угод з купівлі-продажу або подає пропозиції (заявки) на купівлю-продаж відповідно до оптового енергетичного продукту на оптовому енергетичному ринку.

2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у законах України "Про ринок електричної енергії", "Про ринок природного газу", "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" та інших законах";

2) частини першу і четверту статті 6 викласти в такій редакції:

"1. Регулятор підзвітний Верховній Раді України. Регулятор щороку до 1 червня подає до Верховної Ради України звіт про свою діяльність і виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг за попередній рік, який має бути попередньо розглянутий комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання розвитку паливно-енергетичного комплексу, вугільної, газової, нафтової, нафтопереробної промисловості, електроенергетики та житлово-комунальних послуг";

"4. Регулятор взаємодіє з Антимонопольним комітетом України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та органами фінансового контролю у процесі моніторингу та під час проведення Регулятором або іншим уповноваженим органом розслідування зловживань на

оптовому енергетичному ринку. Така взаємодія та співпраця не повинні применшувати роль і обмежувати повноваження Регулятора";

3) частину сьому статті 8 доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

"2¹) набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення до відповідальності члена Регулятора за незаконні дії чи бездіяльність, що завдали істотної шкоди інтересам держави, фізичних чи юридичних осіб";

4) частину п'яту статті 12 доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

"Проект рішення про встановлення премій Голові та членам Регулятора та обґрунтування до нього підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті Регулятора у порядку, встановленому статтею 14 цього Закону";

5) частину четверту статті 14 доповнити пунктом 8 такого змісту:

"8) розглядає справи щодо зловживань на оптовому енергетичному ринку";

6) у статті 17:

а) у частині першій:

у пункті 3:

абзац п'ятнадцятий викласти в такій редакції:

"порядок розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку";

доповнити абзацом сімнадцятим такого змісту:

"порядок (методику) визначення розміру штрафів, які накладаються Регулятором. Такий порядок має враховувати, що при визначенні розміру штрафу беруться до уваги характер, тривалість та серйозність порушення, розмір заподіяної шкоди та розмір потенційного доходу, який міг бути отриманий внаслідок порушення. Такий порядок затверджується Регулятором після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства";

доповнити пунктами 9¹ і 9² такого змісту:

"9¹) визначає вимоги та надає рекомендації щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства та рекомендацій Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів;

9²) здійснює моніторинг оптового енергетичного ринку та поведінки суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на оптовому енергетичному ринку, з метою виявлення ознак зловживань";

пункт 12 викласти в такій редакції:

"12) розглядає справи про порушення ліцензійних умов, справи про зловживання на оптовому енергетичному ринку, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає рішення про застосування санкцій, накладення адміністративних стягнень у випадках,

передбачених законом, приймає у межах своєї компетенції рішення про направлення до відповідних державних органів матеріалів про виявлені факти порушення законодавства";

доповнити пунктами 15¹–15⁶ такого змісту:

"15¹) реєструє учасників оптового енергетичного ринку, веде та оприлюднює реєстр учасників оптового енергетичного ринку відповідно до порядку, затвердженого Регулятором;

15²) затверджує невичерпний перелік практик, які можуть бути маніпулюванням чи спробою маніпулювання на оптовому енергетичному ринку;

15³) визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації про здійснені учасниками оптового енергетичного ринку господарсько-торговельні операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами, на оптовому енергетичному ринку (включаючи виконані та невиконані пропозиції (заявки);

15⁴) затверджує порядок функціонування платформ інсайдерської інформації;

15⁵) встановлює технічні та організаційні вимоги щодо подання адміністратором передачі даних Регулятору інформації, зазначеної у пункті 15³ цієї частини, а також порядок набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних;

15⁶) створює та веде реєстр адміністраторів передачі даних та реєстр адміністраторів платформ інсайдерської інформації";

пункт 19 викласти в такій редакції:

"19) здійснює заходи з адаптації законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу, в тому числі впроваджує в регуляторні акти регламенти, прийняті на рівні Енергетичного Співтовариства, та проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та Європейською Комісією з метою отримання висновків щодо застосування законодавства Енергетичного Співтовариства та положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони";

доповнити пунктом 19¹ такого змісту:

"19¹) співпрацює з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства, Агентством з питань співробітництва енергетичних регуляторів та регулюючими органами іноземних держав з метою виконання функцій та завдань, визначених законодавством Енергетичного Співтовариства, зокрема щодо доброчесності та прозорості оптових енергетичних ринків";

пункт 22¹ викласти в такій редакції:

"22¹) проводить розслідування зловживань на оптових енергетичних ринках у порядку, затвердженому Регулятором";

б) пункт 3 частини другої доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

"від учасників оптового енергетичного ринку та осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, – копії документів, дані та іншу інформацію про операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами";

7) частину першу, пункт 1 частини четвертої, пункт 3 частини сьомої, абзац сьомий частини восьмої та частину одинадцяту статті 19 після слів "ліцензійних умов" доповнити словами "(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)";

8) частину першу статті 20 доповнити пунктом 3¹ такого змісту:

"3¹) ринкової поведінки та господарсько-торговельних операцій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність з оптовими енергетичними продуктами, з метою виявлення та запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку";

9) доповнити статтями 20¹ і 20² такого змісту:

"Стаття 20¹. Реєстрація, моніторинг та виявлення ознак зловживань на оптовому енергетичному ринку

1. Регулятор здійснює реєстрацію учасників оптового енергетичного ринку, які здійснюють або мають намір здійснювати операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами, шляхом включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку відповідно до порядку реєстрації учасників оптового енергетичного ринку. При реєстрації кожному учаснику оптового енергетичного ринку присвоюється унікальний код.

Реєстр містить інформацію для ідентифікації учасника енергетичного ринку, зокрема ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, місцезнаходження суб'єкта господарювання, інформацію про осіб, відповідальних за ухвалення рішень щодо оптових енергетичних продуктів учасником оптового енергетичного ринку, інформацію про відносини контролю та кінцевих бенефіціарних власників учасника оптового енергетичного ринку.

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані невідкладно повідомляти Регулятора про будь-які зміни інформації, наданої таким учасником в реєстраційній формі.

Регулятор оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті реєстр учасників оптового енергетичного ринку та на постійній основі оновлює інформацію, розміщену в ньому.

Обсяг інформації з реєстру учасників оптового енергетичного ринку, що підлягає оприлюдненню, визначається Регулятором з урахуванням вимог, встановлених законами України "Про інформацію" та "Про доступ до публічної інформації".

Інформацію з реєстру учасників оптового енергетичного ринку Регулятор передає Раді регуляторних органів Енергетичного Співтовариства.

2. З метою виявлення та запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку Регулятор здійснює моніторинг господарсько-торговельних операцій, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами.

Учасники оптового енергетичного ринку, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії зобов'язані надавати Регулятору інформацію про господарсько-торговельні операції на оптовому енергетичному ринку, включаючи виконані та невиконані заявки. Інформація, що повідомляється учасниками оптового енергетичного ринку, особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торговими репозиторіями, повинна містити: предмет договору, опис оптового енергетичного продукту, ціну, обсяг, дату та час проведення операції, сторони договору, а також іншу інформацію відповідно до порядку, затвердженого Регулятором. Учасники оптового енергетичного ринку надають інформацію Регулятору самостійно або через інших адміністраторів передачі даних та/або торгових репозиторіїв.

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для видобутку/виробництва, зберігання, транспортування або споживання природного газу, інформацію про потужність та використання установок LNG, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок, та розкривати (оприлюднювати) у порядку, встановленому Регулятором.

Регулятор встановлює порядок, зміст, обсяг та періодичність надання та оприлюднення інформації, визначеної цією статтею.

Інформація про учасників оптового енергетичного ринку, отримана у процесі моніторингу, не підлягає розголошенню Регулятором та його працівниками, крім випадків, передбачених законом.

3. У разі якщо у процесі моніторингу господарсько-торговельної діяльності, пов'язаної з оптовими енергетичними продуктами, Регулятор виявить факт або має підозру в порушенні встановлених законами обмежень щодо поведінки з інсайдерською інформацією, або дії, що мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, він ініціює розслідування виявлених порушень та повідомляє про це Раду

органів регулювання Енергетичного Співтовариства та Секретаріат Енергетичного Співтовариства.

Розслідування порушень на оптовому енергетичному ринку здійснюється відповідно до порядку проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, що розробляється та затверджується Регулятором з урахуванням вимог статті 20² цього Закону.

4. У разі появи обґрунтованих підстав вважати, що у Договірних Сторонах Енергетичного Співтовариства були здійснені операції з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання, Регулятор повідомляє про це Раду органів регулювання Енергетичного Співтовариства та Секретаріат Енергетичного Співтовариства.

Стаття 20². Проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку

1. Розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку включає:

- 1) проведення попереднього дослідження, за результатами якого готуються пропозиції щодо доцільності проведення розслідування;
- 2) прийняття рішення про початок розслідування або про відмову від проведення розслідування, формування комісії з розслідування;
- 3) з'ясування всіх обставин, що мають значення для розслідування, та складення висновку про розслідування;
- 4) надання суб'єктом розслідування доказів, пояснень, заперечень, клопотань;
- 5) складення висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;
- 6) прийняття Регулятором рішення за результатами розслідування.

2. Під час проведення розслідування Регулятор має право:

- 1) вимагати від учасників оптового енергетичного ринку, а також осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, надання копій документів, інформації, пояснень з питань, пов'язаних з предметом розслідування;
- 2) здійснювати обмін інформацією, у тому числі з обмеженим доступом, з Антимонопольним комітетом України, Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства, Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, регуляторними органами договірних сторін Енергетичного Співтовариства, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку щодо дій, які можуть свідчити про порушення законодавства на оптовому енергетичному ринку;

- 3) здійснювати аудіо- та відеофіксацію процесу дослідження доказів;
- 4) залучати експертів з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку;
- 5) звертатися до правоохоронних органів з метою забезпечення виконання Регулятором повноважень щодо проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку. Правоохоронні органи зобов'язані усіма засобами сприяти в отриманні Регулятором інформації та документів, необхідних для виконання ним повноважень щодо проведення розслідування;
- 6) вимагати припинення дій, що перешкоджають проведенню розслідування;
- 7) звертатися до суду з позовами, заявами і скаргами у встановленому порядку.

3. За результатами розслідування Регулятор:

- 1) приймає рішення про усунення виявлених порушень, обов'язкові до виконання учасником оптового енергетичного ринку;
- 2) застосовує санкції та вживає заходів, передбачених законом;
- 3) застосовує адміністративні стягнення до посадових осіб учасників оптового енергетичного ринку відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- 4) звертається до правоохоронних органів із заявою про вчинення кримінального правопорушення (за наявності підстав);
- 5) звертається до Антимонопольного комітету України із заявою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (за наявності підстав);
- 6) звертається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо випадків зловживань на оптовому енергетичному ринку, що можуть мати вплив на фінансові інструменти.

Членам Регулятора, його працівникам (у тому числі колишнім), працівникам інших органів державної влади або експертних організацій, залученим до розслідування, забороняється розголошувати інформацію, отриману в ході розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, крім випадків, передбачених законом";

10) частину третю статті 22 після слів "акта перевірки" доповнити словами "чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку";

11) частину другу статті 23 викласти в такій редакції:

"2. Посадові особи Регулятора несуть персональну відповідальність за зловживання владою або службовим становищем, за бездіяльність,

невиконання або неналежне виконання своїх службових обов'язків, у тому числі за завдання збитків державному бюджету та/або за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю, у порядку, встановленому законом";

12) частину другу статті 24 доповнити абзацом другим такого змісту:

"Регулятор у встановленому порядку зобов'язаний надавати будь-яку інформацію з питань власної діяльності, крім інформації з обмеженим доступом, на звернення та запити органів державної влади, правоохоронних органів та народних депутатів України. У разі відмови в наданні такої інформації обґрунтована відповідь щодо відмови підписується Головою Регулятора".

6. У Законі України "Про ринок електричної енергії" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 27–28, ст. 312 із наступними змінами):

1) у статті 1:

а) у частині першій:

пункт 6 викласти в такій редакції:

"б) балансуєча група гарантованого покупця – балансуєча група, в якій стороною, відповідальною за баланс, є гарантований покупець, у межах якої гарантований покупець несе відповідальність за баланс електричної енергії, за включені до такої групи об'єкти електроенергетики або черги їх будівництва (пусковий комплекс) суб'єктів господарювання, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії";

доповнити пунктами 36², 40¹, 61¹, 62¹, 70¹ та 96³ такого змісту:

"36²) інсайдерська інформація на ринку електричної енергії – неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну відповідно до одного або декількох оптових енергетичних продуктів";

"40¹) критична енергетична інфраструктура – об'єкти енергетичної інфраструктури, що є необхідними для забезпечення життєво важливих для суспільства функцій, безпеки та добробуту населення, виведення з ладу або руйнування яких матиме суттєвий вплив на національну безпеку та оборону, навколишнє природне середовище та може призвести до значних фінансових збитків і людських жертв, віднесені до критичної інфраструктури в порядку, визначеному законодавством";

"61¹) планова недоступність установок – планове виведення об'єктів електроенергетичної інфраструктури та установок з роботи внаслідок запланованого ремонту, технічного обслуговування та з інших причин";

"62¹) позапланова недоступність установок – виведення об'єктів електроенергетичної інфраструктури та установок в аварійний ремонт, а також внаслідок інших непередбачуваних обставин";

"70¹) пропонується пропускна спроможність міждержавного перетину (далі – пропонується пропускна спроможність) – пропускна спроможність відповідного напрямку міждержавного перетину, яку аукціонний офіс має запропонувати для розподілу на відповідному аукціоні згідно з правилами розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів";

"96³) чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури (далі – чутлива інформація) – інформація, несанкціоноване розкриття якої може призвести до пошкодження або знищення об'єктів критичної інфраструктури";

б) частину другу викласти в такій редакції:

"2. Терміни "оптовий енергетичний ринок", "оптові енергетичні продукти", "особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами", "учасник оптового енергетичного ринку" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг".

Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Господарському кодексі України, Цивільному кодексі України, законах України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про захист економічної конкуренції" та інших законах України";

2) абзац другий частини першої статті 2 доповнити словами і цифрами "Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року про добросовісність та прозорість на оптовому енергетичному ринку та рішеннями Ради міністрів Енергетичного Співтовариства";

3) у статті 6:

а) у частині третій:

доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

"1¹) реєстрація учасників ринку електричної енергії, які здійснюють або мають намір здійснювати діяльність на оптовому енергетичному ринку, у порядку, затвердженому Регулятором";

пункт 4 викласти в такій редакції:

"4) затвердження правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших

нормативно-правових актів та нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії”;

доповнити пунктами 4¹–4³ такого змісту:

"4¹) затвердження порядку проведення оператором системи передачі публічних консультацій при розробленні правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів та визначенні структури розподілу пропускної спроможності;

4²) прийняття рішення про погодження або непогодження правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

4³) прийняття рішення про погодження або непогодження структури розподілу пропускної спроможності”;

абзац шістнадцятий пункту 6 викласти в такій редакції:

"форм звітності учасників ринку (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку)";

абзац третій пункту 8 викласти в такій редакції:

"визначення вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації учасниками ринку електричної енергії (учасниками оптового енергетичного ринку), а також особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами”;

пункт 9 викласти в такій редакції:

"9) забезпечення виконання оператором системи передачі, операторами систем розподілу, а також іншими учасниками ринку (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку) їхніх зобов'язань згідно з цим Законом, у тому числі щодо співпраці та взаємодії з учасниками ринків електричної енергії іноземних держав – сторін Енергетичного Співтовариства”;

у пункті 10:

абзац четвертий викласти в такій редакції:

"рівня прозорості діяльності учасників ринку, у тому числі дотримання учасниками ринку (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку) зобов'язань щодо розкриття (оприлюднення) інформації”;

доповнити абзацом шістнадцятим такого змісту:

"поведінки на ринку та господарсько-торговельної діяльності учасників ринку електричної енергії щодо операцій, які стосуються оптових енергетичних продуктів, з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку електричної енергії”;

доповнити пунктами 10¹ і 14¹ такого змісту:

"10¹) визначення вимог та надання рекомендацій щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства та рекомендацій Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів, виявлення в діях учасників оптового енергетичного ринку ознак зловживання на оптовому енергетичному ринку";

"14¹) проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку";

б) у частині четвертій:

пункти 1 і 3 викласти в такій редакції:

"1) отримувати інформацію, необхідну для належного виконання ним своїх функцій, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, учасників ринку електричної енергії (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку), осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, інших учасників оптового енергетичного ринку";

"3) ініціювати та проводити розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку відповідно до Закону України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг";

доповнити пунктом 3¹ такого змісту:

"3¹) вживати заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку електричної енергії та забезпечення його належного функціонування, а у випадку встановлення граничних цін приймати рішення, які враховували б, що рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб";

пункти 4, 5 і 7 викласти в такій редакції:

"4) приймати рішення, що є обов'язковими до виконання учасниками ринку (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку);

5) накладати санкції на учасників ринку (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку), які порушили свої зобов'язання, передбачені цим Законом та іншими актами законодавства";

"7) вимагати від відповідних операторів підготовки змін до правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу комерційного обліку, правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів з метою дотримання принципу пропорційності і недискримінаційності, усунення перешкод та обмежень для

торгівлі електричною енергією між ринками суміжних держав та їх відповідності основним засадам законодавства Європейського Союзу тощо";

4) доповнити статтями 8¹, 11¹ і 11² такого змісту:

"Стаття 8¹. Реєстрація учасників ринку електричної енергії

1. Операції з оптовими енергетичними продуктами мають право здійснювати виключно особи, які зареєстровані як учасники оптового енергетичного ринку в порядку, затвердженому Регулятором";

"Стаття 11¹. Обмеження поводження з інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії

1. Інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії, зокрема, є:

1) інформація, яка має бути оприлюднена відповідно до вимог цього Закону, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, та згідно з умовами договорів на оптовому енергетичному ринку, оскільки вона може справляти вплив на ринкові ціни;

2) інформація про потужності та використання потужностей установок з виробництва, зберігання, споживання, передачі або розподілу електричної енергії, включаючи планову або позапланову недоступність цих об'єктів (для установок із встановленою потужністю, визначеною Регулятором);

3) інша інформація, що може бути використана учасниками ринку електричної енергії для прийняття рішень щодо вчинення правочинів або подання пропозиції про вчинення правочинів, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, перелік якої визначається Регулятором.

Інформація вважається точною, якщо вона визначає набір обставин, які існують або існування яких можна обґрунтовано очікувати, або подію, яка настала або настання якої можна обґрунтовано очікувати, та є достатньо конкретною, щоб давати змогу робити висновки про можливий вплив такого набору обставин або події на ціни відповідно до оптових енергетичних продуктів.

2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією, забороняється:

1) вчиняти або робити спробу вчинення на власну користь або на користь інших осіб, прямо чи опосередковано пов'язаних відносинами контролю, правочини, які є оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується зазначена інформація, з використанням інсайдерської інформації;

2) розголошувати, передавати інсайдерську інформацію або надавати доступ до неї іншим особам (крім розкриття інсайдерської інформації в межах виконання професійних, трудових (службових) обов'язків та в інших випадках, передбачених законом);

3) на основі інсайдерської інформації надавати рекомендації щодо вчинення правочинів, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується така інформація.

3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на осіб, які володіють інсайдерською інформацією, а саме на:

1) осіб, які входять до складу органів управління учасника оптового енергетичного ринку;

2) осіб, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі учасника оптового енергетичного ринку;

3) осіб, які мають доступ до такої інформації у зв'язку з виконанням професійних, трудових (службових) обов'язків;

4) осіб, які отримали доступ до інсайдерської інформації внаслідок вчинення неправомірних дій;

5) осіб, які знають або повинні знати, що інформація є інсайдерською;

6) осіб, які беруть участь у прийнятті рішень про здійснення господарсько-торговельних операцій, які стосуються оптових енергетичних продуктів, від імені юридичної особи, що володіє інсайдерською інформацією.

4. Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані ефективно та своєчасно оприлюднювати (розкривати) наявну в них інсайдерську інформацію про господарську діяльність чи об'єкти, що належать чи підконтрольні відповідному учаснику ринку, його материнській компанії чи пов'язаному з ним суб'єкту господарювання, або про об'єкти, за операційну діяльність яких повністю чи частково відповідає такий учасник ринку чи суб'єкт господарювання. Таке оприлюднення (розкриття) повинно включати інформацію про потужності та використання потужностей електроустановок, призначених для виробництва, зберігання, передачі та споживання електричної енергії, у тому числі планову або позапланову недоступність таких електроустановок.

Вимоги до оприлюднення (розкриття) інсайдерської інформації визначаються Регулятором.

5. Оператор системи передачі та оператор ринку зобов'язані забезпечити функціонування платформи інсайдерської інформації для розкриття інсайдерської інформації про ринок електричної енергії відповідно до порядку, затвердженого Регулятором.

6. Положення частин другої і третьої цієї статті не застосовуються до:

1) правочинів (операцій), здійснених під час виконання зобов'язань із купівлі/продажу відповідно до оптових енергетичних продуктів, якщо ці правочини (операції) є результатом укладення торговельних операцій з купівлі-продажу або подання пропозицій на купівлю-продаж відповідно до оптових енергетичних продуктів до моменту отримання доступу (володіння) до інсайдерської інформації. Учасник оптового енергетичного ринку зобов'язаний не здійснювати будь-яких змін у таких правочинах (операціях) щодо ціни, умов розрахунків та штрафних санкцій, обсягу, строків та інших умов переходу права власності на електричну енергію або вибіркове відкликання заявок на купівлю-продаж відповідно до оптових енергетичних продуктів після отримання доступу до інсайдерської інформації;

2) правочинів (операцій), здійснених виробниками електричної енергії, за умови існування хоча б одного з таких випадків:

правочини (операції) здійснені виключно з метою покриття фізичних втрат внаслідок незапланованих збоїв у системах/одиницях виробництва, які можуть призвести до неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань, і лише в обсязі таких фізичних втрат. Таке звільнення застосовується, якщо в учасника оптового енергетичного ринку відсутні інші активи, за рахунок яких можливо покрити такі фізичні втрати, або можливість їх покриття на ринку "на добу наперед", внутрішньодобовому або балансуєчому ринку;

правочини (операції) здійснені за погодженням (у рамках договорів) з оператором системи передачі з метою дотримання вимог безпечної та надійної роботи системи.

У таких випадках відповідна інформація, що стосується зазначених правочинів (операцій), невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня після вчинення (здійснення), надсилається Регулятору учасниками оптового енергетичного ринку. Таке звільнення застосовується на період неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань унаслідок незапланованих збоїв у системах/одиницях виробництва;

3) учасників оптового енергетичного ринку, які діють відповідно до законодавства у разі виникнення надзвичайної ситуації або якщо відповідальні органи державної влади втрутилися в ринкові механізми з метою забезпечення безпеки постачання, а ринкові механізми були повністю чи частково тимчасово призупинені. Відповідна інформація оприлюднюється органом, уповноваженим на прийняття рішень у разі виникнення надзвичайних ситуацій, у тому числі на офіційному веб-сайті такого органу державної влади.

7. Не забороняється поширення інсайдерської інформації з метою здійснення професійної журналістської або творчої діяльності, за умови дотримання вимог законодавства у сфері медіа, крім випадків:

1) якщо особа прямо чи опосередковано отримує перевагу або матеріальну вигоду від поширення такої інформації;

2) якщо розкриття (оприлюднення) або поширення такої інформації здійснюється з метою введення в оману учасників оптового енергетичного ринку щодо попиту та пропозиції або цін, які сформувалися на оптовому енергетичному ринку.

8. Інформація про власні торговельні стратегії та/або торговельні плани учасника ринку електричної енергії (учасника оптового енергетичного ринку) не вважається інсайдерською інформацією, крім випадків, якщо така інформація підлягає оприлюдненню згідно з цим Законом.

9. Учасник оптового енергетичного ринку виключно під свою відповідальність може відтермінувати опублікування інсайдерської інформації з метою уникнення шкоди, яка може бути заподіяна законним інтересам такого учасника, якщо одночасно виконуються такі умови:

1) таке відтермінування не вводить в оману громадськість та учасників ринку;

2) конфіденційність такої інформації належним чином забезпечена;

3) на основі такої інформації не приймаються рішення щодо здійснення торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку.

У такому разі учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати Регулятору таку інсайдерську інформацію з обґрунтуванням відтермінування її опублікування.

10. Учасник оптового енергетичного ринку може відтермінувати розкриття інсайдерської інформації щодо захисту критичної енергетичної інфраструктури, а також оцінки необхідності посилення її захисту, якщо вона класифікується як чутлива інформація щодо захисту критичної енергетичної інфраструктури. У такому разі учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати Регулятору таку інформацію разом з обґрунтуванням відтермінування розкриття.

Стаття 11². Маніпулювання на ринку електричної енергії

1. Здійснення маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії забороняється.

2. Маніпулюванням на ринку електричної енергії є:

1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень іншим учасникам ринку на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, які:

створюють оманливі сигнали для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін для оптових енергетичних продуктів; або

формують ціни для оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії на штучному рівні, крім випадків, якщо особа або особи, які діють спільно, що уклали угоду (договір) з купівлі-продажу або подали пропозицію на купівлю-продаж відповідно до оптового енергетичного продукту, доведуть, що вони діють на законних підставах, або якщо операція чи заявка на торгівлю відповідає загальноприйнятим практикам на оптовому енергетичному ринку; або

передбачають використання чи спробу використання фіктивного засобу або будь-якої іншої форми введення в оману чи зловживання довірою, що створюють або можуть створити оманливі сигнали для попиту та/або для пропозиції, або щодо ціни на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії;

2) розкриття або поширення недостовірної інформації через медіа, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб, яке дає неправдиві або оманливі сигнали для попиту та/або для пропозиції, або для формування цін відповідно до оптових енергетичних продуктів.

3. Спробою маніпулювання на ринку електричної енергії є дії, вчинені з наміром:

1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень іншим учасникам ринку на вчинення правочинів, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами, а також вчинення будь-яких інших дій з метою:

створення оманливих сигналів для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін для оптових енергетичних продуктів; або

формування ціни для оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, крім випадків, якщо особа, яка уклала угоду (договір) з купівлі-продажу або подала пропозицію на купівлю-продаж відповідно до оптового енергетичного продукту, доведе, що вона діє на законних підставах, або якщо операція чи заявка на торгівлю відповідає загальноприйнятим практикам на оптовому енергетичному ринку; або

використання фіктивного засобу або будь-якої іншої форми введення в оману чи зловживання довірою, що створюють або можуть створити оманливі сигнали, як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін відповідно до оптових енергетичних продуктів;

2) поширення інформації через медіа, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб, що створює або може створити оманливі сигнали для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін відповідно до оптових енергетичних продуктів.

4. Регулятор затверджує невичерпний перелік практик, які можуть бути маніпулюванням або спробою маніпулювання на оптовому енергетичному ринку";

5) у статті 33:

а) у частині першій:

пункт 15 викласти в такій редакції:

"15) забезпечує розподіл пропускної спроможності міждержавного перетину у порядку, визначеному цим Законом та правилами розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів";

доповнити пунктом 17¹ такого змісту:

"17¹) проводить публічні консультації з усіма заінтересованими сторонами при розробленні правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів та визначенні структури розподілу пропускної спроможності відповідно до затвердженого Регулятором порядку";

б) частину третю доповнити пунктом 10¹ такого змісту:

"10¹) мати систему спостереження за роботою ринку допоміжних послуг та балансуючого ринку, розподілом пропускної спроможності міждержавних перетинів та виконанням інших функцій, передбачених цим Законом, за результатами функціонування якої повідомляти Регулятора у визначеному ним порядку невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, у разі появи обґрунтованих підстав вважати, що операції з оптовими енергетичними продуктами здійснювалися з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, про такі операції у визначеному Регулятором порядку.

Оператор системи передачі є особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, а також є адміністратором передачі даних та адміністратором платформи інсайдерської інформації.

Оператор системи передачі призупиняє виконання функцій адміністратора передачі даних та адміністратора платформи інсайдерської інформації у разі невідповідності вимогам, встановленим Регулятором до таких адміністраторів, на підставі рішення Регулятора про таку невідповідність. Поновлення виконання функцій адміністратора передачі даних та адміністратора платформи інсайдерської інформації здійснюється після усунення невідповідностей, що стали підставою для призупинення виконання функцій";

б) частини п'яту і десяту статті 38 викласти в такій редакції:

"5. Оператор системи передачі розробляє, узгоджує з відповідним оператором системи передачі суміжної держави – сторони Енергетичного Співтовариства, проводить публічні консультації з усіма заінтересованими сторонами та подає на погодження Регулятору правила розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів за одним або декількома

міждержавними перетинами. У разі непогодження Регулятором правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів та надання відповідних зауважень і пропозицій оператор системи передачі забезпечує їх узгодження з оператором системи передачі суміжної держави, проведення публічних консультацій з усіма заінтересованими сторонами та повторне подання на погодження Регулятору";

"10. Власники фізичного права на передачу отримують від оператора системи передачі відшкодування за будь-яке зменшення фізичного права на передачу відповідно до правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, у тому числі у разі настання обставин непереборної сили або виникнення надзвичайної ситуації";

7) назву, частини першу, п'яту – дев'яту статті 39 викласти в такій редакції:

"Стаття 39. Розподіл пропускної спроможності міждержавних перетинів

1. Пропонована пропускна спроможність міждержавного перетину розподіляється на явному та/або неявному аукціонах, які проводяться за процедурою електронного аукціону з використанням електронного документообігу та електронного цифрового підпису. Обидва аукціони можуть проводитися для одного і того самого міждержавного перетину";

"5. На кожному аукціоні має розподілятися доступна пропускна спроможність, запланована для розподілу на такому аукціоні, а також пропускна спроможність, що не була розподілена за результатами відповідного аукціону, повернута аукціонному офісу або неномінована зареєстрованим учасником.

6. Розподіл пропускної спроможності міждержавних перетинів здійснюється відповідно до правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів.

При розробленні правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів оператор системи передачі проводить публічні консультації з усіма заінтересованими сторонами відповідно до затвердженого Регулятором порядку проведення оператором системи передачі публічних консультацій при розробленні правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів та визначенні структури розподілу пропускної спроможності.

Такий порядок повинен містити положення щодо:

оприлюднення оператором системи передачі проекту відповідних правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

порядку та строків прийняття та оприлюднення зауважень і пропозицій до проекту правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, що не можуть становити менше 10 днів з дня оприлюднення;

умов та порядку проведення публічних консультацій, оформлення їх результатів із зазначенням врахованих та неврахованих зауважень і пропозицій (з обґрунтуванням), а також позицій заявника, зауважень або пропозицій щодо результатів їх розгляду.

Пропускна спроможність міждержавних перетинів, що розподілена, є гарантованою.

7. Пропускна спроможність міждержавних перетинів на короткостроковий період, що пропонується у процесі розподілу на аукціоні, може визначатися як негарантована, про що повідомляється до проведення аукціону.

Власники фізичного права на передачу на довгостроковий або середньостроковий період мають право передати або продати іншим зареєстрованим учасникам таке фізичне право на передачу або повернути його аукціонному офісу, повідомивши про це аукціонний офіс у встановленому порядку. У разі відмови у передачі, продажу або у поверненні фізичного права на передачу аукціонний офіс повинен пояснити причини такої відмови відповідним власникам фізичного права на передачу та Регулятору. Перелік підстав, з яких аукціонний офіс може відмовити у передачі, продажу або у поверненні фізичного права на передачу, визначається правилами розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів.

На фізичне право на передачу на довгостроковий або середньостроковий період поширюється принцип "використовуй або продай", що застосовується з урахуванням правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів.

Перед кожним розподілом фізичного права на передачу аукціонний офіс має оприлюднити інформацію щодо пропонованої пропускної спроможності, а також періоди часу, протягом яких пропускна спроможність буде скорочена або недоступна.

8. Учасники ринку у встановлені строки надають оператору системи передачі повідомлення про використання придбаної ними пропускної спроможності відповідно до правил ринку.

Аукціонний офіс розподіляє невикористану та повернуту пропускну спроможність на аукціонах на наступні періоди розподілу відповідно до правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів.

9. Оператор системи передачі визначає структуру розподілу пропускної спроможності для різних часових періодів, що може включати резервування частки пропускної спроможності для розподілу на добу наперед та внутрішньодобового розподілу.

У разі запровадження спільної скоординованої процедури розподілу пропускної спроможності структура розподілу пропускної спроможності узгоджується з оператором системи передачі суміжної держави та погоджується Регулятором.

У разі відсутності спільної скоординованої процедури розподілу пропускної спроможності структура розподілу пропускної спроможності погоджується Регулятором.

Оператор системи передачі при визначенні структури розподілу пропускної спроможності забезпечує проведення публічних консультацій з усіма заінтересованими сторонами відповідно до затвердженого Регулятором порядку проведення оператором системи передачі публічних консультацій при розробленні правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів та визначенні структури розподілу пропускної спроможності.

При складанні структури розподілу пропускної спроможності оператор системи передачі має враховувати:

характеристики ринків;

операційні умови;

рівень узгодженості часток пропускної спроможності та часових періодів, визначених для різних механізмів розподілу пропускної спроможності";

8) підпункт "г" пункту 3 частини першої статті 40 викласти в такій редакції:

"г) інформацію про розподілену пропускну спроможність на кожний розрахунковий період на ринку електричної енергії та про відповідні умови використання пропускної спроможності з метою визначення обсягів пропонованої пропускної спроможності";

9) статтю 51 після частини п'ятої доповнити новою частиною такого змісту:

"6. Оператор ринку зобов'язаний мати систему спостереження за роботою ринку "на добу наперед", внутрішньодобового ринку, організованими ним електронними аукціонами з купівлі-продажу електричної енергії, за результатами функціонування якої повідомляти Регулятора у визначеному ним порядку невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня після появи обґрунтованих підстав вважати, що операції на ринку "на добу наперед" або внутрішньодобовому ринку здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поведінки з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії.

Оператор ринку є особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, а також є адміністратором передачі даних та адміністратором платформи інсайдерської інформації.

Оператор ринку призупиняє виконання функцій адміністратора передачі даних та адміністратора платформи інсайдерської інформації у разі невідповідності вимогам, встановленим Регулятором до таких адміністраторів, на підставі рішення Регулятора про таку невідповідність. Поновлення виконання функцій адміністратора передачі даних та адміністратора платформи інсайдерської інформації здійснюється після усунення невідповідностей, що стали підставою для призупинення виконання функцій".

У зв'язку з цим частини шосту – восьму вважати відповідно частинами сьомою – дев'ятою;

10) частину третю статті 58 доповнити пунктом 5 такого змісту:

"5) надавати стороні, з якою укладено договір про постачання/купівлю-продаж електричної енергії, інформацію про сумарну номінальну потужність споживання електричної енергії своїх електроустановок, якщо технічна спроможність таких установок може забезпечити споживання в обсязі 600 ГВт·год на рік та вище";

11) у статті 65:

а) частину першу викласти в такій редакції:

"1. Кабінет Міністрів України з метою забезпечення загальносуспільних інтересів та виконання гарантій держави щодо купівлі всієї електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії – виробленої лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, визначає суб'єкта господарювання державного сектора економіки для виконання функцій гарантованого покупця електричної енергії. Фінансування діяльності гарантованого покупця здійснюється в межах кошторису, що затверджується Регулятором";

б) абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

"2. Гарантований покупець зобов'язаний купувати у суб'єктів господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, або у суб'єктів господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, всю відпущену електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пусковому комплексі) з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим їм "зеленим" тарифом, аукціонною ціною з урахуванням надбавки до нього/неї протязом всього строку

застосування "зеленого" тарифу або строку дії підтримки, якщо такі об'єкти суб'єктів господарювання включені до складу балансуєчої групи гарантованого покупця. При цьому в кожному розрахунковому періоді (місяці) обсяг відпуску електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пусковому комплексі) з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – виробленої лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), визначається за вирахуванням обсягу витрат електричної енергії на власні потреби відповідного об'єкта електроенергетики згідно з показниками приладів обліку";

в) абзаци перший і другий частини четвертої викласти в такій редакції:

"4. Гарантований покупець зобов'язаний купувати весь обсяг електричної енергії, відпущеної об'єктами електроенергетики виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї протягом всього строку надання підтримки, якщо такі об'єкти включені до складу балансуєчої групи гарантованого покупця.

Обсяг відпущеної такими об'єктами електроенергетики виробників електричної енергії у кожному розрахунковому періоді (місяці) визначається за вирахуванням обсягу витрат електричної енергії на власні потреби відповідного об'єкта електроенергетики згідно з показниками приладів обліку";

г) абзаци третій і сьомий частини сьомої викласти в такій редакції:

"Така послуга надається гарантованим покупцем на фактичні обсяги відпущеної електричної енергії об'єктами, що включені до балансуєчої групи гарантованого покупця, суб'єктів господарювання";

"витрати, пов'язані із врегулюванням небалансів електричної енергії щодо об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пусковий комплекс), які включені до складу балансуєчої групи гарантованого покупця";

г) пункт 6 частини дев'ятої викласти в такій редакції:

"6) стати стороною, відповідальною за баланс балансуєчої групи гарантованого покупця";

12) статтю 66 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, зобов'язана невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня після виявлення, повідомляти Регулятора про операції, щодо яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поведінки з інсайдерською інформацією або мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії. У зв'язку з цим особа, яка професійно організовує

операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії зобов'язана мати систему спостереження та процедури для виявлення порушень на організованому торговельному майданчику.

Регулятор встановлює вимоги до обсягу інформації про операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами, які здійснюються на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних торговельних майданчиках, та порядок її оприлюднення особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії";

13) абзаци третій – п'ятий частини п'ятої статті 68 викласти в такій редакції:

"Оператор системи передачі за межами балансуючого ринку має право надавати команди на зменшення навантаження виробникам, які здійснюють виробництво електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям), щодо об'єктів, включених до балансуючої групи гарантованого покупця, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку. Команда оператора системи передачі на зменшення навантаження виробникам, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах, включених до балансуючої групи гарантованого покупця, крім випадків надання таких команд при системних обмеженнях, які є наслідком дії обставин непереборної сили, є прийняттям пропозиції (заявки) таких виробників на надання послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною. Виробники, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах, включених до балансуючої групи гарантованого покупця, зобов'язані надавати оператору системи передачі пропозиції (заявки) щодо надання послуги зі зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною в обсягах, що відповідають добовому графіку виробництва електричної енергії на відповідних об'єктах виробників.

Вартість послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, наданої в результаті виконання команди оператора системи передачі, дорівнює вартості електричної енергії, не відпущеної таким виробником за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною внаслідок виконання відповідної команди.

Розрахунок обсягу не відпущеної виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, електричної енергії в результаті виконання команд оператора системи передачі здійснюється відповідно до затвердженої Регулятором методики, що є невід'ємною частиною правил ринку. Якщо об'єкти електроенергетики або черги їх будівництва (пусковий комплекс), що виробляють електричну

енергію з альтернативних джерел енергії та включені до балансуєчої групи гарантованого покупця, мають у складі установку зберігання енергії, то обсяг електричної енергії, не відпущеної виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, в результаті виконання команд оператора системи передачі із зменшення навантаження, зменшується на обсяг відбору електричної енергії установки зберігання енергії протягом часу надання послуги із зменшення навантаження. Методика повинна ґрунтуватися на об'єктивних показниках виробництва електричної енергії на відповідних об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пусковому комплексі). Порядок надання послуг із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, визначається правилами ринку";

14) у статті 71:

а) пункт 3 частини третьої викласти в такій редакції:

"3) на підставі такого договору включити до балансуєчої групи гарантованого покупця об'єкти електроенергетики або черги їх будівництва (пусковий комплекс)";

б) в абзацах восьмому і дев'ятому частини четвертої слова "трьох років" замінити словами "чотирьох років";

в) частину 4¹ викласти в такій редакції:

"4¹. Суб'єкти господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пусковому комплексі), які здійснюють продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, або суб'єкти господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, мають право виключити з балансуєчої групи гарантованого покупця об'єкти електроенергетики або черги їх будівництва (пусковий комплекс) шляхом призупинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або договору про купівлю-продаж електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, щодо такого об'єкта.

Виключення, включення об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу), для яких встановлено "зелений" тариф, з/до балансуєчої групи гарантованого покупця здійснюється в порядку, визначеному правилами ринку, та з урахуванням вимог, визначених порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, шляхом укладення додаткової угоди про призупинення або поновлення дії договору між гарантованим покупцем та виробником, якому встановлено "зелений" тариф, або суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку.

При виключенні суб'єктом господарювання з балансуєчої групи гарантованого покупця об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу), для яких встановлено "зелений" тариф або який за результатами аукціону набув право на підтримку, дія договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та/або договору про купівлю-продаж електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, тимчасово призупиняється в частині виконання сторонами зобов'язань з купівлі-продажу електричної енергії, виробленої такими об'єктами, купівлі та оплати частки відшкодування вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця та оплати внесків для створення спеціального фонду гарантованого покупця щодо таких об'єктів.

При повторному включенні об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу), для яких встановлено "зелений" тариф, до балансуєчої групи гарантованого покупця дія договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом поновлюється щодо такого об'єкта.

Призупинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та/або договору про купівлю-продаж електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, здійснюється з першого дня календарного місяця, але не раніше ніж через 20 календарних днів з дня подання гарантованому покупцю суб'єктом господарювання заяви про призупинення дії такого договору щодо об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу).

Поновлення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та/або договору про купівлю-продаж електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, здійснюється з першого дня календарного місяця, але не раніше ніж через 60 календарних днів з дня подання гарантованому покупцю суб'єктом господарювання заяви про поновлення дії такого договору щодо об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу).

Призупинення дії зазначених договорів не звільняє сторони від належного виконання зобов'язань за розрахунками, що виникли у період до призупинення дії таких договорів.

Призупинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та виключення з балансуєчої групи гарантованого покупця об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу) не є підставою для припинення дії "зеленого" тарифу та визнання такою, що втратила чинність (скасування), постанови про затвердження "зеленого" тарифу для відповідних об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу) для суб'єкта господарювання, який виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім

доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), або продовження строку дії відповідного "зеленого" тарифу. Призупинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку та виключення з балансуєчої групи гарантованого покупця об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу) не є підставою для скасування протоколу про результати аукціону, на якому суб'єкт господарювання набув право на підтримку або продовження строку такої підтримки.

У разі якщо об'єкти електроенергетики або черги їх будівництва (пускові комплекси), для яких встановлено "зелений" тариф або для яких суб'єкт господарювання за результатами аукціону набув право на підтримку, не можуть здійснювати відпуск електричної енергії з технічних причин, суб'єкт господарювання має право тимчасово виключити такі об'єкти із балансуєчої групи гарантованого покупця у порядку, визначеному правилами ринку та порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії. Тимчасове виключення з технічних причин об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу) з балансуєчої групи гарантованого покупця не має наслідком призупинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом, договору про купівлю-продаж електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку.

Об'єкти електроенергетики або черги їх будівництва (пусковий комплекс), тимчасово виключені з технічних причин з балансуєчої групи гарантованого покупця, не можуть здійснювати відпуск електричної енергії з метою її продажу за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку";

г) частину шосту викласти в такій редакції:

"6. За відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу), які включені до балансуєчої групи гарантованого покупця, від їхніх погодинних графіків відпуску електричної енергії суб'єкт господарювання відшкодовує частку вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця відповідно до цього Закону та правил функціонування балансуєчої групи гарантованого покупця";

15) у статті 73:

а) назву після слова "збереження" доповнити словами "та надання";

б) доповнити частинами п'ятою та шостою такого змісту:

"5. Учасники оптового енергетичного ринку, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові

репозиторії зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку, які стосуються оптових енергетичних продуктів, включаючи пропозиції (заявки). Учасник оптового енергетичного ринку надає таку інформацію через адміністратора передачі даних та/або самостійно, якщо такий учасник набув статусу адміністратора передачі даних у порядку, встановленому Регулятором. У разі надання такої інформації адміністратору передачі даних та/або торговому репозиторію зобов'язання учасника оптового енергетичного ринку щодо подання такої інформації вважається виконаним.

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для виробництва, зберігання, передачі або споживання електроенергії, включаючи планову та позапланову недоступність таких установок.

6. Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність надання та оприлюднення інформації, визначеної цією статтею";

16) доповнити статтею 73¹ такого змісту:

"Стаття 73¹. Професійна таємниця

1. Будь-яка конфіденційна інформація, отримана, передана або якою здійснювався обмін відповідно до цього Закону, підпадає під режим збереження професійної таємниці, встановлений цією статтею.

2. Обов'язок дотримання професійної таємниці поширюється на:

1) голову та членів Регулятора, працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора, інших осіб, які працюють або працювали в Регуляторі, Голову та державних уповноважених Антимонопольного комітету України, працівників Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень, працівників апарату Антимонопольного комітету України, інших осіб, які працюють або працювали в системі органів Антимонопольного комітету України, Голову та членів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, працівників її центрального апарату та територіальних органів, інших осіб, які працюють або працювали в системі органів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, працівників інших органів державної влади та державних установ, що отримують конфіденційну інформацію відповідно до положень цього Закону;

2) аудиторів, експертів, спеціалістів, які призначені та/або залучаються у будь-який спосіб Регулятором, Антимонопольним комітетом України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, що отримують конфіденційну інформацію відповідно до положень цього Закону.

3. Конфіденційна інформація, яка була отримана особами, зазначеними в частині другій цієї статті, у зв'язку з виконанням своїх обов'язків, не може

бути передана будь-яким іншим особам або органам, крім випадків, якщо така передача здійснюється з метою виконання такими особами їхніх законних повноважень.

4. Регулятор, Антимонопольний комітет України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, інші органи чи особи, які отримують конфіденційну інформацію відповідно до положень цього Закону, можуть використовувати таку інформацію лише для виконання своїх повноважень, передбачених законом. Інші органи та особи можуть використовувати таку інформацію для виконання своїх повноважень у рамках розгляду адміністративних чи судових справ. Органи, що отримують таку інформацію, можуть використовувати її для інших цілей, за умови отримання відповідної згоди Регулятора, Антимонопольного комітету України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, органів та осіб, які її надали.

5. Положення цієї статті не позбавляють органи державної влади можливості обмінюватися конфіденційною інформацією або передавати її відповідно до вимог законодавства, за умови що така інформація не була отримана від регулюючих органів іноземних держав, установ Енергетичного Співтовариства, Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів";

17) у статті 77:

а) частину другу доповнити пунктами 19 і 20 такого змісту:

"19) зловживання на оптовому енергетичному ринку, а саме:

порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

маніпулювання та спроби маніпулювання на ринку електричної енергії;

нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог;

20) здійснення операцій відповідно до оптових енергетичних продуктів без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку";

б) у частині четвертій:

абзац перший викласти в такій редакції:

"4. Регулятор у разі вчинення правопорушення на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку), беручи до уваги характер, тривалість та серйозність порушення, розмір заподіяної шкоди та розмір потенційного доходу, який міг бути отриманий внаслідок порушення, у таких розмірах";

доповнити пунктами 5¹ і 5² такого змісту:

"5¹) до 27 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на учасників ринку (крім побутових споживачів):

за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

за маніпулювання та/або спробу маніпулювання на оптовому енергетичному ринку;

5²) до 2 700 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на учасників ринку (крім побутових споживачів) – за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог";

у пункті 6:

абзац перший викласти в такій редакції:

"б) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у разі виявлення правопорушення на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку) у таких розмірах";

доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого пунктами 5¹ і 5² цієї частини, розмір штрафу, який накладається на учасника оптового енергетичного ринку, не може перевищувати 10 відсотків його річного доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на ринку електричної енергії";

в) абзац перший частини шостої викласти в такій редакції:

"6. Рішення Регулятора про застосування санкцій за правопорушення, передбачені цією статтею, приймається у 30-денний строк з дня складення акта перевірки чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку";

18) у розділі XVII "Прикінцеві та перехідні положення":

а) в абзаці двадцять другому пункту 1 слова "крім випадків, коли таке обмеження стало наслідком дії обставин непереборної сили" виключити;

б) пункт 11 викласти в такій редакції:

"11. Частка відшкодування гарантованому покупцю врегулювання небалансу гарантованого покупця суб'єктом господарювання, об'єкти електроенергетики або черги будівництва (пусковий комплекс) якого

включені до балансуєчої групи гарантованого покупця, встановлена потужність яких не перевищує 1 МВт, становить:

- до 31 грудня 2020 року – 0 відсотків;
- з 1 січня 2021 року – 10 відсотків;
- з 1 січня 2022 року – 20 відсотків;
- з 1 січня 2023 року – 30 відсотків;
- з 1 січня 2024 року – 40 відсотків;
- з 1 січня 2025 року – 50 відсотків;
- з 1 січня 2026 року – 60 відсотків;
- з 1 січня 2027 року – 70 відсотків;
- з 1 січня 2028 року – 80 відсотків;
- з 1 січня 2029 року – 90 відсотків;
- з 1 січня 2030 року – 100 відсотків.

Частка відшкодування гарантованому покупцю вартості врегулювання небалансу гарантованого покупця суб'єктом господарювання, об'єкти електроенергетики або черги будівництва (пусковий комплекс) якого включені до балансуєчої групи гарантованого покупця, встановлена потужність яких перевищує 1 МВт, становить:

- до 31 грудня 2020 року – 0 відсотків;
- з 1 січня 2021 року – 50 відсотків;
- з 1 січня 2022 року – 100 відсотків.

До 31 грудня 2029 року відшкодування суб'єктом господарювання, який виробляє електричну енергію на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пусковому комплексі), що використовують енергію вітру та включені до складу балансуєчої групи гарантованого покупця, вартості свого небалансу гарантованому покупцю здійснюється у разі відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії таких об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу) від їх погодинного графіка відпуску електричної енергії більш як на 10 відсотків.

До 31 грудня 2029 року відшкодування суб'єктом господарювання, який виробляє електричну енергію на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пусковому комплексі), що використовують енергію сонячного випромінювання та включені до складу балансуєчої групи гарантованого покупця, вартості свого небалансу гарантованому покупцю здійснюється у разі відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії таких об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускового комплексу) від їх погодинного графіка відпуску електричної енергії більш як на 5 відсотків";

в) доповнити пунктом 11³ такого змісту:

"11³. Зупинити на 2023 рік дію частин першої – п'ятої статті 43 цього Закону.

Установити, що тимчасово, у зв'язку з введенням Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженого Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, воєнного стану в Україні, кошти, отримані оператором системи передачі від розподілу пропускної спроможності міждержавного перетину, крім коштів, передбачених абзацом шостим цього пункту, у період з 1 січня 2023 року по 31 грудня 2023 року, використовуються для таких цілей:

10 відсотків – на гарантування фактичної наявності розподіленої пропускної спроможності, технічного обслуговування та збільшення пропускної спроможності шляхом здійснення інвестицій у систему передачі, погашення заборгованості за договорами з доступу до пропускної спроможності міждержавного перетину. Кошти, не використані на визначені цілі, можуть бути використані для погашення заборгованості з послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, що надається постачальником універсальних послуг (витрати на виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел для приватних домогосподарств);

45 відсотків – на погашення заборгованості оператора системи передачі, що сформувалася на балансуєчому ринку, із забезпеченням оплати кожному постачальнику послуг з балансування та кожній стороні, відповідальній за баланс, пропорційно до заборгованості, що існує перед ними. При цьому суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність з виробництва електричної енергії на теплових електростанціях або теплоелектроцентралях, зобов'язані спрямувати кошти, отримані відповідно до цього абзацу, на закупівлю вугільної продукції та/або природного газу, та/або мазуту чи на проведення ремонтних робіт генеруючих потужностей з метою забезпечення опалювального сезону 2023/2024 років;

45 відсотків – на погашення заборгованості оператора системи передачі перед гарантованим покупцем за надані послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел. Гарантований покупець зобов'язаний перерахувати кошти, отримані відповідно до цього абзацу, суб'єкту господарювання, який здійснює виробництво електричної енергії на атомних електростанціях, та суб'єктам господарювання, що входять або входили у попередні періоди до складу балансуєчої групи гарантованого покупця, пропорційно до заборгованості, що існує перед ними.

Розподіл доходів від управління обмеженнями, у тому числі в разі відсутності спільної скоординованої процедури розподілу пропускної спроможності, узгоджується оператором системи передачі із заінтересованими операторами енергосистем суміжних держав та погоджується Регулятором. Сума доходу від управління обмеженнями, у тому числі в разі відсутності спільної скоординованої процедури розподілу пропускної спроможності, що може бути розподілена на користь оператора системи передачі суміжної держави, не може перевищувати 50 відсотків коштів, отриманих оператором системи передачі від розподілу пропускної спроможності відповідних напрямів міждержавного перетину суміжної держави";

г) в абзаці четвертому пункту 13 слова і цифри "упродовж чотирьох років з 1 січня 2019 року" замінити словами і цифрами "упродовж шести років з 1 січня 2019 року";

г) у пункті 16:

в абзаці шостому слова і цифри "до 31 грудня 2023 року" замінити словами і цифрами "до 31 грудня 2025 року";

в абзаці сьомому слова і цифри "до 1 липня 2023 року" замінити словами і цифрами "до 1 липня 2024 року";

19) у тексті Закону, крім розділу XVII "Прикінцеві та перехідні положення", слова "порядок розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів" в усіх відмінках замінити словами "правила розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів" у відповідному відмінку.

7. У Законі України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" (в редакції Закону України від 19 червня 2020 року № 738–IX із наступними змінами):

1) частину другу статті 2 доповнити абзацом шістнадцятим такого змісту:

"термін "оптовий енергетичний продукт" – у значенні, наведеному в Законі України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг";

2) частину четверту статті 7 виключити;

3) абзац другий частини сьомої статті 34 викласти в такій редакції:

"Зміст інформації, порядок та строк її подання до торгового репозиторію встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. При цьому випадки, порядок і строк подання та зміст інформації щодо деривативних контрактів грошового ринку, що подається до торгового репозиторію, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює за погодженням з Національним банком України";

4) статтю 86 доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. Торговий репозиторій зобов'язаний надавати Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, інформацію про деривативні контракти, які є оптовими енергетичними продуктами відповідно до вимог, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, з урахуванням вимог частини третьої статті 17 Закону України "Про ринок природного газу", частини другої статті 20¹ Закону України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" та частини п'ятої статті 73 Закону України "Про ринок електричної енергії".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім:

підпункту 1 пункту 2, пункту 3 та підпункту "б" підпункту 14 пункту 6 розділу I цього Закону, які набирають чинності з 1 листопада 2022 року;

підпунктів 3 і 4 пункту 7 розділу I цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2025 року.

Вимоги Закону України "Про ринок природного газу" та Закону України "Про ринок електричної енергії" щодо оприлюднення учасниками оптового енергетичного ринку інсайдерської інформації набирають чинності після набрання чинності затвердженими Регулятором вимогами до оприлюднення (розкриття) інсайдерської інформації.

2. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг:

1) протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом затвердити Порядок реєстрації учасників оптового енергетичного ринку, Порядок (методику) визначення розміру штрафів, які накладаються Регулятором, Порядок розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку та Порядок проведення оператором системи передачі публічних консультацій при розробленні правил розподілу пропускнуої спроможності міждержавних перетинів та визначенні структури розподілу пропускнуої спроможності;

2) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити функціонування Реєстру учасників оптового енергетичного ринку;

3) протягом дев'яти місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

4) протягом вісімнадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом впровадити інформаційну систему, що забезпечить виконання функцій, передбачених цим Законом;

5) протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом двічі на рік, до 1 січня і до 1 липня, інформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

3. Центральним органам виконавчої влади протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

4. Оператор газотранспортної системи, оператор ринку та оператор системи передачі зобов'язані забезпечити функціонування платформ інсайдерської інформації протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом.

До початку функціонування платформ інсайдерської інформації учасники оптового енергетичного ринку здійснюють розкриття інсайдерської інформації на своїх веб-сайтах.

Оператор газотранспортної системи, оператор ринку та оператор системи передачі зобов'язані забезпечити здійснення функції адміністраторів передачі даних протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом.

5. Особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, зобов'язані впровадити відповідні системи спостереження для виявлення зловживань на оптовому енергетичному ринку протягом вісімнадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом.

6. З дня набрання чинності цим Законом до 1 листопада 2023 року, але не раніше першого дня місяця, наступного за місяцем набрання чинності Порядком (методикою) визначення розміру штрафів, норми підпункту "б" пункту 5¹ частини четвертої статті 59 Закону України "Про ринок природного газу" не застосовуються.

З дня набрання чинності цим Законом до 1 лютого 2024 року, але не раніше першого дня місяця, наступного за місяцем набрання чинності Порядком (методикою) визначення розміру штрафів, норми підпункту "а" пункту 5¹ та пункту 5² частини четвертої статті 59 Закону України "Про ринок природного газу" не застосовуються.

Протягом дванадцяти місяців з дня початку застосування норм пунктів 5¹ і 5² частини четвертої статті 59 Закону України "Про ринок природного газу", визначених в абзацах першому і другому цього пункту, зазначені норми застосовуються в такій редакції:

"5¹) до 13 500 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу:

а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

б) за маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку природного газу;

5²) до 1 350 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу, – за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог".

7. З дня набрання чинності цим Законом до 1 листопада 2023 року, але не раніше першого дня місяця, наступного за місяцем набрання чинності Порядком (методикою) визначення розміру штрафів, норми підпункту "б" пункту 5¹ частини четвертої статті 77 Закону України "Про ринок електричної енергії" не застосовуються.

З дня набрання чинності цим Законом до 1 лютого 2024 року, але не раніше першого дня місяця, наступного за місяцем набрання чинності Порядком (методикою) визначення розміру штрафів, норми підпункту "а" пункту 5¹ та пункту 5² частини четвертої статті 77 Закону України "Про ринок електричної енергії" не застосовуються.

Протягом дванадцяти місяців з дня початку застосування норм пунктів 5¹ і 5² частини четвертої статті 77 Закону України "Про ринок електричної енергії", визначених в абзацах першому і другому цього пункту, зазначені норми застосовуються в такій редакції:

"5¹) до 13 500 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку електричної енергії:

а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

б) за маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку електричної енергії;

5²) до 1 350 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку електричної енергії, – за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог".

8. Протягом двох років з дня набрання чинності цим Законом Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії та/або на ринку природного газу приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів за зловживання на оптовому енергетичному ринку на учасників ринку (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку) після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

Президент України

м. Київ
10 червня 2023 року
№ 3141-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ